

ปัญหาศึกษาวิชาชีพหลายวิชา 'ไม่พยายามแก้หรือแก้ไม่เป็นที่

ผมเป็นครูสังกัดกรมอาชีวศึกษามาร่วม 40 ปี เคยพบเคยเห็นนักเรียนอาชีวะทะเลาะวิวาทมาก เคยเห็นนักเรียนสตรีค์ ประท้วง เดินขบวนมาอย่างน้อย 6 ครั้ง และเคยระงับเหตุดังกล่าวด้วยตนเองถึง 2 ครั้ง เคยถูกสอบสวนว่าอยู่เบื้องหลังการก่อเหตุ 1 ครั้ง

จึงมีคนถามผมเสมอว่า นักเรียนสมัยนี้กับสมัยก่อน (ประมาณ 25-30 ปีมาแล้ว) ต่างกันอย่างไร ผมขอตอบโดยไม่ต้องคิดเลยว่า โดยภาพรวมนักเรียนสมัยก่อนสุภาพ เรียบร้อย มีสัมมาคารวะ แต่ชอบเอาการเมืองมาเกี่ยวข้องกับสถานศึกษา โดยการตั้งสถานักเรียนมีประธาน รองประธาน เลขานุการ ฯลฯ เมื่อมีปัญหาใดๆ ก็จะคิดไปตลอดประท้วง หุตุเรียน เดินขบวนพบปะศึกษานิเทศการจังหวัด ผู้ว่าราชการจังหวัด พร้อมกับยื่นข้อเสนอลือหนึ่งว่าไม่ให้เอาผิดนักเรียนที่ประท้วง ซึ่งการประท้วงนี้จะมีมากในช่วงหลังเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516

ส่วนนักเรียนนักศึกษาในปัจจุบัน กิริยามารยาท การพูดจา การมีสัมมาคารวะอย่างงั้นนี่อาจเป็นผลสืบเนื่องมาจากปัญหาเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมซึ่งมีการหลั่งไหลเข้ามาของอารยธรรมตะวันตกก็เป็นได้ เช่นการชมคอนเสิร์ต การเที่ยวศูนย์การค้า ผับ บาร์ แต่นักเรียนในปัจจุบันไม่ค่อยมีการประท้วง หุตุเรียน ยื่นคำขาด คิดไปสเดอร์เหมือนสมัยก่อน และความรุนแรงในปัจจุบันจะไม่เกิดขึ้นในสถานศึกษา แต่กลับเกิดขึ้นตามเวทีคอนเสิร์ต ศูนย์การค้า ฯลฯ เพราะนักเรียนเหล่า

นี้มักจะไปเป็นกลุ่มใหญ่ๆ 20-30 คนขึ้นไป เมื่อมีพวกมากก็จะสำคัญผิดว่าคนมีอำนาจ มีพลัง ประกอบกับบางคนดื่มเหล้าเข้าไปด้วย บางคนอดอยากอดอยากให้เพื่อนยอมรับ ก็แสดงความกล้าหาญออกไปโดยไม่ควบคุมกิริยามารยาท โดยเฉพาะปากของจน

เมื่อกลุ่มนักเรียนมีหลายกลุ่ม หลายโรงเรียนหลายสถาบัน การทะเลาะวิวาทการตีกันก็เกิดขึ้นเมื่อเหตุการณ์เกิดขึ้น สื่อมวลชน เช่น วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ซึ่งมีประสิทธิภาพกว่าสมัยก่อนมากก็ออกข่าว ถ้าเป็นโรงเรียนในสังกัดหน่วยใด กรมกองใด อธิบดีกรม หัวหน้ากอง ฯลฯ ก็เกิดอาการกินไม่ได้นอนไม่หลับ เพราะเครียดจากการวิพากษ์วิจารณ์ของสื่อ

จากประสบการณ์ของผม การแก้ปัญหาในปัจจุบัณกับอดีต 40 ปีที่ผ่านมาไม่แตกต่างกันเลย ไม่ได้พัฒนาขึ้นเลย ไม่ว่าจะเป็นกฎระเบียบ หรือวิธีการ ก็กระทรวงจะโยนให้กรม กรมโยนให้กอง กองโยนให้สถานศึกษา สถานศึกษาโยนให้ครู-อาจารย์ พร้อมกับคาถาโทษสร้างสรรพว่ ถ้าไม่ทำอะไรโทษอย่างนั้นอย่างนี้ ในขณะที่เดียวกันก็ห้ามและนักเรียนเด็ขาด ให้รักนักเรียนเหมือนลูก เวลาสัมภาษณ์หนังสือพิมพ์ผู้บริหารทุกระดับก็จะบิบบ้าพูดของทำนายนกฯ ขวน หลักกัย ว่า "ผมสั่งการไปแล้ว" พร้อมกับพูดอย่างหนักแน่นว่า "ถ้าเหตุการณ์เกิดขึ้นอีกผมจะลงโทษ"

และที่น่าประหลาดใจก็คือ สาเหตุของปัญหา

และวิธีการแก้ปัญหา ผู้บริหารจะไม่ถามผู้ปฏิบัติระดับล่างคือครูเลย ครูผู้ปฏิบัติระดับล่างสุดจึงอยู่ในสภาพถูกบังคับให้ทำงานและแก้ไขปัญหาโดยมีแค่หน้าที่ แต่ไม่มีอำนาจ ไม่มีรอดใช้ และสอทนกันครึ่งวันค่อนวัน ผมจึงคิดว่าถ้าจะแก้ปัญหาแบบนี้ไม่ใช่การแก้ปัญหา แต่เป็นการสร้างปัญหา

สำหรับแนวคิดของผมนั้น ถ้าจะแก้ปัญหาหาควรดำเนินการดังนี้ 1. หลักการและวิธีการแก้ปัญหา ความจากผู้ปฏิบัติกร ไม่ใช่ผู้สั่ง 2. การทะเลาะวิวาทในวันหยุด เป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่บ้านเมือง เมื่อเจ้าหน้าที่จับได้และลงโทษตามกฎหมายบ้านเมือง (ซึ่งปัจจุบันทำอยู่) ให้ส่งรายชื่อักเรียนผู้ทะเลาะวิวาทไปยังสถานศึกษาบิดา มารดา เพื่อให้ความร่วมมือดำเนินการอีกด้านหนึ่ง การให้ข้ามเกี่ยวกับชื่อสถานศึกษาแก่สื่อมวลชนไม่ใช่วิธีแก้ปัญหา แต่จะทำให้ผู้บริหารเครียด แล้วโยนความรับผิดชอบไปยังระดับล่างและจะถูกคาดโทษต่างๆ นานา เมื่อครูถูกคาดโทษก็จะไม่ช่วยแก้ปัญหา แต่จะรวมหัวกันวางแผนแก้ความผิดของคน พร้อมกับนั่งเฉยและท่องคาถาว่า "อะไรจะเกิดก็ต้องเกิด"

3. สถานศึกษาทุกสถานศึกษา ต้องแก้ปัญหาการทะเลาะวิวาทในสถานศึกษาอย่างเด็ดขาด ถ้าหากเกิดขึ้นผู้บริหารทุกระดับต้องรับผิดชอบครู อาจารย์ที่เกี่ยวข้องก็ต้องรับผิดชอบด้วย 4. กรมต่างๆ เมื่อคั้งผู้บริหารไปแล้วควรถือว่าเป็นผู้บริหารของสถานศึกษา ไม่ใช่ผู้บริหารของกรม

ถ้ามีคำสั่งหรือนโยบายควรสั่งการออกไป ไม่ควรเรียกผู้บริหารเข้ากรมให้บ่อยนัก จนผู้บริหารบางแห่งได้รับการกล่าวขานว่ามีหน้าที่แค่ "ประชุม วางแผน กินเหล้า เข้ากรม" เพราะเมื่อผู้บริหารไม่ได้ทำภาระสอนก็ควรให้เขาอยู่ดูแลครูอาจารย์ ดูแลสถานศึกษา ดูแลเด็กนักเรียน ที่สำคัญผู้บริหารอยู่รอดก็จะอยู่ที่สถานศึกษา เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นจะใคร่ได้ ผมเองไม่อยากจะสอนจะเข้ให้ว่าอย่านี้ แต่ผมว่าราคาครูและเกสียคกับการโยนลูก คำพูดว่าประชุมแล้ว วางแผนแล้ว สั่งการไปแล้ว เพราะมันไม่ใช่การแก้ปัญหา ผมขอร้องให้ผู้บริหาร

หารอยู่โรงเรียน เงินมากๆ ออกจากห้องแอร์บ้าง ดูแลน้ำใจของลูกน้องบ้าง สั่งงานแล้วอย่าคาดโทษ เมื่อมีปัญหาที่ถามเขาบ้างว่าปัญหาเกิดจากอะไร ไม่ใช่นั่งทางในหรือประชุมกัน 2-3 คน แล้วมองปัญหาและวิธีการแก้ไขทะลุปรุโปร่ง แล้วสั่งการไปเลย

ถ้าเป็นอย่างนี้อีก ไม่นานนักเรียนของท่านที่จบออกไปแล้วใครจะจ้างทำงาน

"ครูเทคนิคบ้านนอก"